

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslankyně Jany Levové na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 892)

Vláda na své schůzi dne 13. července 2020 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k němu **nesouhlasné stanovisko**, a to zejména z následujících důvodů:

1. Předkládaný návrh zákona nepřípustným způsobem rozšiřuje ustanovení § 117 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru, přičemž toto rozšíření by mělo za následek podstatné zhoršení práv spotřebitele. Předmětné ustanovení je transpozicí čl. 16 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48 ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS a čl. 25 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU ze dne 4. února 2014 o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení a o změně směrnic 2008/48/ES a 2013/36 EU a nařízení (EU) č. 1093/2010. Obě zmíněné směrnice uvádějí, že věřitel má právo na *„spravedlivé a objektivně odůvodnitelné odškodnění za případné náklady“* a že tyto náklady musejí být *„přímo spojené s předčasným splacením spotřebitelského úvěru“*. Z demonstrativního výčtu uvedeného v předkládaném návrhu zákona je však zjevné, že navržená právní úprava požadavky směrnic nenaplnuje.
2. Nelze souhlasit s tím, aby se ve výčtu nákladů přímo spojených s předčasným splacením objevily náklady nesené věřitelem na umístění předčasně splacených peněz na trhu, aniž by se od těchto nákladů odečetl výnos, který takové umístění přinese. Návrh tímto způsobem zajišťuje věřiteli namísto spravedlivého a objektivního odškodnění za náklady přímo související s předčasným splacením možnost dosažení zisku, což je v rozporu s cíli obou výše uvedených směrnic.
3. Vláda nemůže souhlasit ani s definicí nákladů spojených s tzv. cenou peněz, když odkazuje do budoucna, na náklady, „které věřitel ještě bude muset vynaložit v souvislosti s obstaráním peněz na spotřebitelský úvěr“. Tímto nákladem může být prakticky cokoliv. Navíc je sporné, zda takové náklady v souvislosti s individuálním úvěrem v případě bank

vůbec vznikají. Každopádně není možno je podřadit pod náklady „přímo spojené s předčasným splacením“, protože by vznikly nezávisle na tom, zda spotřebitel uplatnil své právo na předčasné splacení.

4. Podle názoru vlády nelze souhlasit ani se zahrnutím všech druhů zprostředkovatelských provizí, které jsou rovněž v návrhu předkladatele uvedeny jako příklad nákladů přímo spojených s předčasným splacením. Zejména v případě jednorázové provize může být těžko při předčasném splacení požadována poskytovatelem úvěru její refundace, neboť se objektivně váže k události na počátku smlouvy a nesouvisí s délkou jejího trvání, natožpak přímo s předčasným splacením.
5. Vláda také nesouhlasí s nahrazením pojmu „náhrada účelně vynaložených nákladů“, který je v českém právním řádu známý a zaužívaný, pojmem „odškodnění“, který se vyskytuje v obou výše uvedených směrnících. Směrnicový pojem „odškodnění“ je v českém právním řádu spíše spojován s povinností nahradit škodu, o což se v daném případě nejedná. Tato změna terminologie by tak mohla být pro praxi matoucí.
6. Návrh zákona nevyhovuje ani některým standardním legislativně technickým požadavkům na formulaci textu návrhu právního předpisu. Například obsahuje-li návrh zákona pouze jednu změnu jednoho právního předpisu, není nutno tuto změnu uvádět samostatnou částí a označením novelizačního bodu.